

3. Программа Коммунистической партии Советского Союза: [принята XXII съездом КПСС] / КПСС. – Москва : Политиздат, 1964. – 288 с.
4. Тріумф волі [Відеозапис] / реж. Лені Ріфеншталь; в ролях: А. Гітлер, М. Борман, Й. Геббельс, Р. Гесс; – 1935 р.
5. Speer A. Inside the Third Reich / Albert Speer. – New York: Macmillan, 1969. – 832 с.
6. Гитлер А. Моя боротьба (PDF) / Адольф Гитлер. [Електронний ресурс]: [http://www.911-truth.net/ Adolf_Hitler_Mein_Kampf_Russian_translation.pdf](http://www.911-truth.net/Adolf_Hitler_Mein_Kampf_Russian_translation.pdf) доступ від 17.11.2017) – 602 с.
7. Die Erziehungsgrundsätze des neuen Deutschlands, Frauen-Warte, #22 (1936/37) [Електронний ресурс]: <http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/frau01.htm>, доступ від 17.11.2017)
8. Млечин Л. По ту сторону фронту: школа смерті / Леонид Млечин. – Новая газета, Выпуск № 47 (2334), от 08.05.2015.
9. «Die Jugend und der Krieg. Ansprache zur Eröffnung der Jugendfilmstunden in Berlin,» Die Zeit ohne Beispiel (Munich: Zentralverlag der NSDAP., 1941) [Електронний ресурс]: <http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/goeb33.htm> доступ від 16.11.2017.

Зіненко М.О.

студент,

Науковий керівник: Сипко Б.В.

кандидат історичних наук, асистент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

**ПОЛІТИКА «МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ»,
ЯК СУКУПНА НАЗВА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ,
ЗАСТОСОВАНИХ УРЯДОМ ФРН ДО ТУРЕЦЬКИХ МІГРАНТІВ**

Понятійний апарат терміну «мультикультуралізм» є предметом дискусій, тому що він виступає як сукупна назва процесів, які пов'язані зі співіснуванням і збереженням в окремій країні культурних ідентичностей, а оскільки процеси ці мають різні характерні ознаки, дослідники не можуть дійти до спільного обґрунтування цього явища. Із початком активної глобалізації, розвитку технологій, стиранням існуючих кордонів, гарячими конфліктами міграційні процеси активно почали свій рух. Найпершими це питання собі поставили уряди країн Західної Європи та Північної Америки у другій половині ХХ ст., яке і до сьогодні залишається для них актуальним.

Ідеологи мультикультуралізму І. Берлін і Г. Маркузе, яких називають «батьками – засновниками» мультикультуралізму, описували це явище так, що в державі, яка має високорозвинені інститути демократії, можна забезпечити комфортне співіснування різноманітних общин, де кожен зможе культурно самоідентифікуватись [1, с. 129].

США та Канада, фактично не маючи титульного етносу розвивають це питання в контексті створення нового мультикультурного суспільства, тому що вони формувались за принципом «плавильного котлу», тобто чисельна кількість представників різних етносів являють собою націю. До прикладу «канадієць» це не національність, а громадянин держави Канада, незалежно від його расової приналежності та віросповідання. Для країн Західної Європи «мультикультуралізм»

передбачає інтеграцію в територіально-економічне середовище титульного етносу мігрантів. Явище «мультикультуралізму» завдяки своїй багатогранності і дискусійності зібрало навколо себе як прихильників, так і критиків. Ідея «мультикультурності» прихильників полягає у толерантності до інших і рівності усіх етносів. Людство довго йшло до визнання і надання прав усім, незалежно від того, хто вони є і до якого культурного поля належать. Вони створили принцип, що єдність у строкатості. Ця позиція є більш-менш зрозумілою, проте критики, зокрема С. Хантінгтон, вважає, що конфлікти будуть виникати не через суперництво економічних або соціальних прошарків населення, а на підґрунті різності культур цього населення. Ідентичну паралель проводить Д. Бенедикт: «Помиляється той, хто вважає, що мультикультурне суспільство має бути суспільством гармонійним» і практика це доводить, що суттєво відмінні ментальні риси етносів не зв'язати ніякими лозунгами за єдність [1, с. 130].

Існує гіпотеза, що етнокультурна однорідність держав Зх. Європи після чотирьох хвиль міграції перейшла у різноманітну полікультурну і багатоконфесійну форму. Причиною цього стало те, що для гомогенних держав – націй емігрантський чинник з ісламською культурологічною ментальністю став не тимчасовим явищем, а структурним елементом сучасної Європи. Однією з таких європейських країн, де «євроіслам» перетворився з кон'юктурного феномену на сталий елемент стала Німеччина. У своїй праці група дослідників у складі Пола Галліса, Крістін Арчік, Френсіс Міко та інші ділять європейські інтеграційні моделі на 3 види: «приїжджої робочої сили», «меншин» та асиміляції, зокрема Німеччину вона відносить до першого виду. Він передбачав короткотермінові договори співпраці. Головним аспектом такої політики стало положення про непотрібність інтеграції через нетривале перебування суб'єкта на території держави [2, с. 35–38]. Німеччина як країна-реципієнт не створювала ніякої програми адаптації та інтеграції турецьких мігрантів у приймаюче суспільство, тому що не могла передбачити затяжного перебування на своїй території. Актуальним питання про вливання мігрантів у середовище стало після розірвання усіх трудових договорів і відправлення усіх мігрантів за їх бажанням додому, оскільки це відбувалося в 1973 році, то його можна назвати роком запуску «Німецького мультикультуралізму». Німецький уряд вважав, що ці мігранти будуть розділяти західноєвропейську систему цінностей: демократію, культурну та релігійну свободу, індивідуальне прагнення до добробуту і самореалізації, і що відмінності зникнуть за два, найпізніше за три покоління. Цього не сталося, а навпаки: серед прибулих мусульман та їх нащадків посилюється тенденція культурної та просторової самоізоляції. Європейська соціальна система не сприяла інтеграції в ринок праці, а навпаки полегшувала можливість залишатися серед своїх – за рахунок європейських соціальних виплат. Традиційна авторитарна структура сім'ї залишилася недоторканою разом із соціальним тиском на дівчаток і жінок, примушуючи їх носити головні убори та вдягатися згідно вікових традицій. Це призвело до того, що в Німеччині зростала агресія більшості населення проти цієї чужої групи, яка отримувала соціальну підтримку в розмірах вище середнього. Голландський соціолог Пауль Шеффер пише з цього приводу: «Цей світ звив гніздо в наших міських кварталах, що приводить нас в замішання і шокує. Ринки, церкви, школи і спортивні товариства – все разом зачіплено цим переселенням народів, яке відбувається у нас на очах і кінця якому не видно. Ми переживаємо глибокі зміни, і зовсім не розумно недооцінювати або ігнорувати їх» [3, с. 233].

У цьому винні обидві сторони, оскільки німецька держава продовжувала навіть після того, як іноземці змінили свій статус з тимчасових робітників на постійних мешканців, ставитися до них як до чужинців і не сприяли їх інтеграції. З 80-х років уряд заохочував збереження мігрантам своєї самобутності, мови, способу життя та

культури. На практиці під собою це заохочення не виявляло толерантності до розмаїття, а просто відтягувало питання про створення гетерогенного суспільства, вважаючи, що воно само по собі якось сформується. З іншої сторони, турки також не виявляли ніякого зацікавлення у вивченні німецької мови та адаптації серед німців. Турецькі «Гетто» це виключно міське явище промислових районів. З моменту компактного заселення перших мігрантів, вони (представники наступних поколінь) фактично так і живуть в цих районах. З роками створивши само ізольовану державу в державі, де живуть за своїми нормами та законами. Уряд сприяв створенню культурного простору в турецьких «Гетто». Західнонімецьке телерадіомовлення (WDR) запустило програми для іноземців, які прибувають до ФРН в 60-х років, що стали їх цільовою аудиторією. Мовлення відбувалось різними мовами, зокрема вперше на загальнонаціональну трансляцію вийшли турецькою мовою 2 листопада 1964 року в програмі “Köln Radyosu” [4].

Метою створення радіо було збереження зв'язків мігрантів Туреччиною, адже новини в основному велись рідною мовою, на додаток до цього раз на тиждень на питання слухачів відповідали професіонали і давали загальні поради, як пристосуватись до нового життя. Зокрема діє цілодобове Інтернет мовлення на сайті радіо. З 1971 року випускаються три щоденних газети: “Aksam” (Вечір), “Tercüman” (Перекладач) та “Hürriyet” (Свобода) [5, с. 22].

Паралельно з радіо Асоціація суспільного мовлення ФРН “ARD” запустили низьку програм та передач для іноземців під загальною назвою “Das Auslän der program der ARD”, дана продукція також стосувалась і турецької аудиторії, зокрема “Nach barn – Ein Magazin für Auslän der und Deutsche” (сусіди – журнал для іноземців і німецька мова) [6]. Велику популярність здобув серіал “Türkisch für Anfänger” (турецька для початківців), який виходив 2005–2007 рр. Сюжет серіалу про співіснування німців і практикуючих мусульман турків у одній родині в Німеччині з'являються письменники турецького походження. Найвідоміші Akif Pirinçci, Emine Sevgi Özdamar, Feridun Zaimoğlu. Ці автори описують історичні, соціальні та політичні проблеми і піднімають питання жінок, адаптації та інші. Акіф Пірінчі є відомим автором і за межами Німеччини та Туреччини. Він народився в Стамбулі у 1959 році, за десять років його батьки разом з ним і старшою сестрою переїхали, як трудові мігранти до ФРН. Він є неоднозначною постаттю серед турків, оскільки критично виступає проти поведінки і культурних норм представників мусульманського світу, які живуть в Німеччині. 30 березня 2014 року вийшла стаття у відомому німецькому журналі (Bildam Sonntag) з провокаційною назвою “Islam gehört zu uns wie die Reeper bahn nach Mekka”, що означає «Іслам такий наш (німецький), як Ріпербан (вулиця «червоних ліхтарів» в Гамбурзі) Меккський». У ній Пірінчі давав інтерв'ю, де на питання журналіста чому в своїй книзі “Deutschland von Sinnen: Derirre Kultum Frauen, Homosexuelle und Zuwanderer” або «Німечина переконань: надмірний культ жінок, гомосексуалісти і мігранти» він критично ставиться до мігрантів, які не бажають інтегруватись.

Отже, можна зазначити, що в період появи мігрантів німецький уряд сприяв тому, аби вони не порушували зв'язків із Батьківщиною аби після завершення дії трудових угод не загубились в часі і повернулись назад. До періоду об'єднання в єдину Німеччину законодавчо регулювали проживання мігрантів на території ФРН, ну а вже після становлення Німеччини, як мультикультурної та відкритої держави виключно методом «пряника» без врахування різних факторів і особливостей намагались інтегрувати важко трансформованих представників різних спільнот у німецьку націю.

Список використаних джерел:

1. Ляпіна Л. А., Алексеева Ю. О. Мультикультуралізм як соціальний феномен: теоретичний і практичний виміри // Наукові праці. Соціологія. Випуск 172. Том 184.
2. Integration Policies in Selected Countries // CRS Report for Congress. – 18 November, 2005.
3. Саррацин Т. Германия: самоликвидация: пер. с нем. / ТилоСаррацин. – М. : Рид Групп, 2012. – 400 с. – (Politicalanimal. «Политическое животное»).
4. Köln Radyosu [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www1.wdr.de/radio/cosmo/programm/sendungen/koeln-radyosu/>
5. Zum Integrations potential der türkischen Tages presseinder Bundesrepublik Deutschland: Ergebnisseeinerquantitativenundqualitativen In halt sanalyse türkischer Tages zeitungen // Zentrum für Türkeistudien, Springer-Verlag, 2013.
6. Auslän der programm der ARD [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://de.wikipedia.org/wiki/Ausländerprogramm_der_ARD

Краковська Л.В*студентка,**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського***ДІЯЛЬНІСТЬ ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ ПРИ ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ КОМІТЕТІ
СПРИЯННЯ ПОБУТУ ВЧЕНИМ В 1920-Х РР. ХХ СТ.**

Експертна комісія при ВУКСУ була створена постановою РНК від 3-го січня 1922 року. Першочергово в її завдання входило преміювання наукових працівників Республіки на основі передбачених тією ж постановою правил. Але згодом після її виникнення ВУКСУ поклато на неї наступне завдання – розподілення наукових працівників на групи в залежності від їх кваліфікації на предмет видачі грошової частини додаткового академічного забезпечення. Це друге завдання, як більш важливіше за значенням і більше за об'ємом, поступово було поставлено на перший план і зайняло центральне місце у всій роботі Експертної Комісії.

До складу Експертної Комісії входили: голова М.М. Покровський і члени від Російської Академії Наук О.П. Северцов і М.М. Богословський, від Наркомпроса – професор І.І. Гливенко і від Наркомздрава – професор В.М. Броннер, від ВРНК – М.Я. Лапиров-Скобло, його замісник професор В.К. Дмоховський і від Соціалістичної Академії – товариш Ротштейн [3, с. 66].

Експертна Комісія приступила до роботи 18-го лютого. По 2-ге грудня 1923 року відбулося 41 засідання [1, с. 22]. Більша частина часу була приділена роботі по кваліфікації наукових працівників.

Робота ця йшла дуже повільно у зв'язку з неохайним присиланням і недостатньо повнотою приблизних списків і анкет наукових працівників провінції. Причина в цьому полягала насамперед в пізній організації тамтешніх Кубу. Незважаючи на однакові проблеми і відповідальність, яка була покладена на Експертну Комісію робота останньої була майже закінченою.

До початку грудня було кваліфіковано 7.496 діячів науки і мистецтва. Розподілення їх по окремим науковим дисциплінам і групами демонструється наступними таблицями [2, с. 124]: